

EDİTÖRDEN

Klasik olarak insan hareketlilikleri bağlamında Türkiye'nin konumu tartışılmaya başlandığında ilk dillendirilen, Türkiye'nin göç veren ve transit olma karakteridir. Ancak son yıllarda artan insan hareketliliklerine bağlı olarak Türkiye bir “net göç ülkesi” haline gelmiş bulunuyor. Diğer bir tabirle, Türkiye'nin son yıllarda dışarıdan aldığı insan sayısı, dışarıya gönderdiklerinden daha fazla görünüyor. Dolayısıyla Türkiye dışarıya göç veren ve transit olma özelliklerini korurken, bir yandan da uluslararası insan hareketliliklerinin “hedef” ülkesi haline dönüşüyor.

Türkiye'nin edindiği hedef olma özelliğinin tek sebebi uluslararası koruma arayışındaki sığınmacılar değil. Türkiye, kendi bölgesinde yaşanan siyasi, toplumsal ve ekonomik karışıklıklardan kaçanlar için - göreceli olarak - düşünülebilecek önemli “çekici” lokasyonlardan birine dönüşmekte. Şüphesiz bu durumun ortaya çıkmasında Avrupa kıtası ülkelerinin her geçen gün artan biçimde “güvenlikleştirici” politikalara yönelmeleri kadar, Türkiye'nin son yıllarda görece artan ekonomik gelişiminin de etkisi olduğu göz ardı edilemez.

Bununla birlikte 2011 yılından başlayarak bölgede büyük bir trajediye ve insan hareketliliğine neden olan Suriye krizinin etkilerini en fazla hisseden ülkelerin başında Türkiye gelmektedir. Yaşanan büyük göç dalgaları 2014 yılından beri Türkiye'yi dünyadaki en büyük “mülteci barındıran” ülke haline getirmiş bulunuyor. Her ne kadar altı yıldır Türkiye'de “geçici” “koruma altında” “misafir” olarak ağırlandıkları değerlendirilse de, altıncı yılın sonunda sayıları 3 milyonu geçen

Suriyelilerin geleceğinin ne olacağı ve bunun Türkiye'yi ne şekilde etkileyeceği tartışılmayı bekleyen konuların başında geliyor.

Kısaca ekonomik veya zorunlu göçmenler için her geçen gün Türkiye; batısına geçilmesi, doğusunda ise yaşanması iyiden iyiye zorlaşan bir bölgeye dönüşüyor.

Şüphesiz göç olgusu bir takım istatistiklerden ibaret değil. Sayıların büyüklüğü kadar göçmenlerin ev sahibi toplum ile olan etkileşimi de önemli. Yeni gelenlerin yerli toplum ile olan ilişkilerinin göç olgusunun en önemli ve hayati konusu olduğu düşünülürse, Türkiye'nin artan insan hareketliliklerine bağlı olarak iki topluluk arasında nasıl bir ilişki kuracağı son derece kritik bir konu haline geliyor.

Türkiye son yıllarda göç yönetimi konusunda önemli adımlar attı. 2013 yılında çıkarılan 6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu ve bir yıl sonra operasyonel olan Göç İdaresi Genel Müdürlüğü alan ile ilgili yasama ve yönetim altyapısında önemli bir boşluğu doldurdu. Ancak bu gelişmelerin gidilecek yolun henüz başlangıcı olduğu düşünüldüğünde atılması gereken birçok adımın olduğu söylenebilir.

Yasa ile birlikte, Türkiye ilk defa kendine özgü bir kavramı, "uyum" kavramını ortaya koydu. Yeni gelen göçmenler ile yerli toplum arasında, tek taraflı değil, iki taraflı bir etkileşime vurgu yapan bu kavramın içinin nasıl doldurulacağı ve ikincil mevzuatın, politikaların nasıl şekilleneceği gelecekte ortaya çıkacak uygulamalar ile açıklığa kavuşacak.

Göç Araştırmaları Dergisinin bu sayısı, Türkiye'nin gelecekteki politika ve uygulamalarına da ışık tutacak şekilde, Türkiye ile birlikte dünyanın farklı ülkelerindeki entegrasyon ve uyum konularına odaklanmayı tercih etti. Diğer ülkelerin uygulamalarının hem Türkiye'nin göç yönetimi ve politikalarına hem de göç yazınına bir katkısı olacağını umuyoruz. "Uluslararası Göç, Entegrasyon ve Uyum" başlığı altında birbirinden değerli yedi makale bu sayıda yer alıyor.

Ahmet İçduygu ve Eleni Diker, "Labor Market Integration of Syrian Refugees in Turkey: From Refugees to Settlers" başlıklı makalede

Türkiye'deki Suriyelilerin işgücü piyasasındaki durumlarını tartışıyor. Makale, Suriyeliler özelinde geçici koruma statüsü ile ilgili yapılmış yasal düzenlemelere, Suriyelilerin fiili olarak çalışma hayatındaki durumlarına ve sorunlarının giderilmesine yönelik çözüm önerilerine odaklanıyor.

Ayselin Yıldız'ın "Göç ve Entegrasyon Politikalarında Vatandaşlık" başlıklı makalesi çeşitli ülkelerin vatandaşlık politikalarını karşılaştırmalı olarak ele alıyor. Ayrıca vatandaşlık edinme süreçleri ile ilgili temel kavramsal ve kuramsal tartışmalara dair kapsayıcı bir çerçeve çiziyor.

Krzysztof Mędrzycki'un "Pioneering New Immigration Policy in the Contemporary Japan" başlıklı makalesi, güncel verilere dayalı olarak Japonya'da bugün uygulanan güncel göç politikalarına dair bir çerçeve çiziyor. Mędrzycki'un makalesi, homojen bir toplumsal yapının özellikle uluslararası öğrenciler ve mülteciler ekseninde insan hareketliliklerine nasıl tepki verdiğini ve politika ürettiğini öğrenmek açısından ilginç ve önemli bir çalışma.

Sherene Ozyurek ve Maurice Gerken'sin "The Consideration of Refugee Rights in Australia in Its Role in Reaching the Policy Aims of Integration" isimli makalesi Avusturalya'da düzensiz göç hareketlerine karşı 2014 yılından itibaren uygulamaya konulan "Safe Haven Enterprise Visa (SHEV)" isimli uygulaması etrafında, sığınmacıların çeşitli alanlardaki haklarına dair yapılan uygulamaları ele alıyor. Türkiye'nin geçici koruma uygulamasına benzer bu uygulamanın nasıl işlediğini görmek açısından ilgi çekici bir makale.

Pınar Çanga'nın "A Story of Compliance with International Standards: The United Kingdom and Immigration Detention of Children" başlıklı makalesi literatürde çok fazla üzerinde durulmayan bir konuya işaret ediyor. Makale, Birleşik Krallık örneği üzerinden çocuk sığınmacıların gözaltı süreçlerinin iyileştirilmesinde hükümet dışı organizasyonların nasıl ve ne şekilde belirleyici ve olumlu bir rol üstlendiklerini gösteriyor. Göç yönetiminin sadece devlet organlarının inisiyatifi ile değil aynı zamanda hükümet dışı aktörlerin de etkisi ve

karşılıklı etkileşimi ile daha sağlıklı bir zemine nasıl oturtulabileceğini göstermesi açısından önemli bir çalışma. Ayrıca Canga'nın makalesi, kamuoyu baskısının hükümetlerin göç politikalarını nasıl biçimlendirdiğini anlamak açısından da ilgi çekici bir makale olarak değerlendirilebilir.

Esra Sağlam, “Avusturya'daki Türkiyeli Göçmenlerin Entegrasyon Algıları” hakkında doyurucu bir çalışma ile Avusturya örneğinde entegrasyon uygulamalarının Türk diasporası üzerindeki etkilerini gözler önüne seriyor. Viyana'da yürütülen ampirik bir saha araştırmasının sonuçlarına dayalı çalışma Avusturya'daki Türk toplumunun entegrasyon sorunlarına işaret ediyor.

Ömer Erçin ve Yusuf Adıgüzel “Fransız Kamusal Alanında Bütünleşme Stratejisi” isimli makalelerinde, ülkelerin entegrasyon politikalarının genel olarak kültür ve medeniyet anlayışlarının bir sonucu olarak ortaya çıktığını Fransa'da uygulanan entegrasyon politikaları örneği üzerinden gözler önüne sunuyor. Cumhuriyet değerleri ve merkezi devlet yapılanması etrafında entegrasyon politikalarının nasıl şekillendiğini öğrenmek açısından Fransa dikkat çekici bir örnek teşkil ediyor.

Son ancak hepsi kadar önemli; elinizdeki eserin ortaya çıkmasında çok emek sarf eden Göç İdaresi Genel Müdürlüğü, Eğitim Daire Başkanlığı'nın güzide personeli, başta Sayın Daire Başkanı Aydın Keskin Kadioğlu'na, Göç Araştırma Merkezi uzman yardımcıları Veysel Yeşilmen ve Zeliha Toydemir'e şükranlarımızı iletiyoruz.

Hazırlıkları devam eden “Uluslararası Göç, Entegrasyon ve Uyum-II” sayısında buluşmak üzere...

Yrd. Doç. Dr. Ali Zafer SAĞIROĞLU